

2024

Μια τετραήμερη εμπειρία ζωής στην Κρήτη με το 1^ο Γυμνάσιο Πεύκων

Συνοδοί καθηγήτριες

1^{ου} Γυμνασίου Πεύκων

Χρύσα Τζικούδη –Παπαγεωργίου

Έγγιλη Πασχαλίνα

Κούκκου Παρασκευή

Στράνταρη Ολυμπία

Μια τετραήμερη εμπειρία ζωής στην Κρήτη με το 1^ο Γυμνάσιο Πεύκων (2023-24)

Συμμετείχαν οι μαθητές/τριες:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Δ. (Β1)
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Δ. (Β1)
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Α. (Β1)
ΜΑΡΙΑ Δ. (Β1)
ΑΡΕΤΗ Γ. (Β1)
ΒΑΣΙΛΙΚΗ Γ. (Β1)
ΙΩΑΝΝΑ Γ. (Β1)
ΠΑΡΘΕΝΑ Γ. (Β1)
ΑΝΔΡΙΑΝΑ Γ. (Β1)
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Ε. (Β1)
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. (Β2)
ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. (Β2)
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Μ. (Β2)
ΣΤΑΥΡΟΣ Κ. (Β2)
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Μ. (Β2)
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ν. (Β2)
ΑΧΙΛΛΕΑΣ Ζ. (Β2)
ΜΑΡΙΑ Κ. (Β2)
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Σ. (Β2)
ΕΛΕΝΗ Κ. (Β2)
ΑΝΝΑ Μ. (Β2)
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ Μ. (Β2)
ΠΟΛΥΞΕΝΗ Κ. (Β2)
ΦΛΩΡΑ Κ. (Β2)
ΜΙΚΑΕΛΑ Τ. (Β2)
ΑΓΓΕΛΟΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π. (Β3)
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Σ. (Β3)
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. (Β3)
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. (Β3)
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Σ. (Β3)
ΣΟΦΙΑ Μ. (Β3)
ΦΑΝΗ Μ. (Β3)
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Τ. (Β4)
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. (Γ2)
ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. (Γ2)
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. (Γ2)
ΚΑΛΛΙΡΟΗ - ΜΑΡΙΝΑ Γ. (Γ2)
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Κ. (Γ3)
ΚΥΡΙΑΚΗ Μ. (Γ3)
ΣΩΤΗΡΙΑ Τ. (Γ3)
ΧΡΙΣΤΙΝΑ Μ. (Γ3)
ΡΑΦΑΗΛ Τ. (Γ4)
ΝΑΥΣΙΚΑ Τ. (Γ4)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

1. Οι κατακτήσεις της Κρήτης στη διάρκεια της Ιστορίας σελ. 2
2. Κνωσός: Το Μινωικό παλάτι των χρωμάτων..... σελ. 3-4
3. Μονή Αρκαδίου – Η μεγάλη θυσία..... σελ. 5-10
4. Χανιά: Οι Τάφοι των Βενιζέλων και ο ήρωας Καγιαλές σελ.11-12
5. Χανιά: Ο Φάρος που σε ταξιδεύει στον χρόνο..... σελ. 13-14
6. Ρέθυμνο: Σήμα κατατεθέν το Φρούριο της Φορτέτζας..... σελ. 15-16
7. Ρέθυμνο: Η Κρήνη Ριμόντι ή Βρυσάκια..... σελ. 17-18
8. Ηράκλειο: Η Κρήνη των λεόντων..... σελ. 19-20
9. Ηράκλειο: Loggia..... σελ. 21-22
10. Ηράκλειο: Το ενετικό Φρούριο, τα Νεώρια..... σελ. 23-24
11. Μίκης Θεοδωράκης- Μάνος Χατζηδάκης..... σελ. 25-26
12. Αρχάνες: Ένας αρχαίος τόπος γεμάτος πολύχρωμα αρχοντικά, όμορφα σοκάκια και παραδοσιακές εκκλησίες σελ. 27-32
13. Σπιναλόγκα : το νησί των λεπρών..... σελ. 33-34
14. Ιστορία της Σπιναλόγκας..... σελ. 35-36
15. Άγιος Νικόλαος Λασιθίου-Λίμνη Βουλισμένησελ. 37-38

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

1. Ενυδρείο Ηρακλείου.....σελ. 39
2. Άγιος Νικηφόρος ο λεπρός..... σελ. 40
3. Κέντρο Περιβαλλοντικής Αρχανών..... σελ. 41

ΟΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ και ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗσελ. 42-49

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Μια σύντομη ματιά στις κατακτήσεις της Κρήτης μας δείχνουν ότι

Η πρώτη κατάληψη της Κρήτης έγινε το 67 μ.Χ. από τον Ρωμαίο ΚαικίλιοΜέτελλο και για τους επόμενους εννέα αιώνες παραμένει κάτω από την ρωμαϊκή κυριαρχία.

Η δεύτερη κατάκτηση της Κρήτης έγινε περίπου στα 960 μ.Χ. από τον βυζαντινό στρατό, που τότε απαρτιζόταν από Σλάβους, Αρμένιους, Ρώσους, Ούννους, Αλανούς και διάφορα Τουρκικά φύλα.

Το 1201 μ.Χ. η Κρήτη παραδίδεται στους σταυροφόρους από τον αυτοκράτορα Ισαάκιο Β΄ Άγγελο για να τους ανταμείψει που τον βοήθησαν να επανέλθει στον θρόνο.

Από την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης το 1453 μ.Χ. οι Οθωμανοί άρχισαν να πολιορκούν την Κρήτη. Μέχρι το 1669, όποτε έπεσε ο Χάνδακας, όλη η Κρήτη είχε καταληφθεί.

Η τελευταία κατάληψη της Κρήτης έγινε τον Μάιο του 1941, με την μάχη της Κρήτης, κατά των Γερμανών στρατιωτών που αποβιβάστηκαν στην Κρήτη από αέρος.

Μέσα από τα μάτια μας:

Η άφιξη στην Κρήτη ξεκίνησε με διαδρομές στην ιστορία του τόπου, τη γνώση και τη χαρά. Με την παρέα των συμμαθητών όλα κυλήσανε ομαλά και χαρούμενα. Η πρώτη μας στάση ήταν στον Αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού. Μια εμπειρία στο παρελθόν, σε ένα μνημείο χρωμάτων και δύναμης που εντυπωσιάζει.

Μας υποδέχτηκαν τα παγώνια, σύμβολα εξουσίας και δύναμης, μάθαμε για τη σημασία του τόπου, εντυπωσιαστήκαμε από τα μνημεία και μάθαμε για τον αρχαιολόγο Μίνωα Καλοκαιρινό, που έχασε τη δόξα του από τον Έβανς!

Πες το με μια μαντινάδα:

«Κρήτη την ιστορία σου όποιος την διαβάσει, αν είναι φίλος θα χαρεί, αν είναι εχθρός θα σκάσει»

ΚΝΩΣΟΣ: ΤΟ ΜΙΝΩΙΚΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ!

Η Κνωσός, το σημαντικότερο κέντρο του Μινωικού Πολιτισμού, από τους πλέον μεγαλειώδεις της ανθρώπινης ιστορίας, είναι ο μεγαλύτερος και ο πιο χαρακτηριστικός μινωικός αρχαιολογικός χώρος που ανακαλύφθηκε ποτέ στην Κρήτη. Αναπτύσσεται σε περίοπτη θέση πάνω στο λόφο Κεφάλα, 6 χλμ. ΝΑ του Ηρακλείου, ανάμεσα σε ελαιώνες, αμπελώνες και κυπαρίσσια. Δίπλα της ρέει ο ποταμός Καίρατος (ο σημερινός Κατσαμπάς).

Σύμφωνα με τη παράδοση αποτέλεσε έδρα του βασιλιά Μίνωα, η μορφή του οποίου είχε θεοποιηθεί (θεωρούνταν γιος της Ευρώπης και του Δία) και, συγχρόνως, διοικητικό και θρησκευτικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Με το χώρο του ανακτόρου της Κνωσού συνδέονται οι συναρπαστικοί μύθοι του Λαβύρινθου με τον Μινώταυρο και του Δαίδαλου με τον Ίκαρο. Πλήθος αναφορών στην Κνωσό, το ανάκτορό της και τον Μίνωα συναντάμε στον Όμηρο, στον Θουκυδίδη και σε πολλούς ακόμη ιστορικούς της αρχαιότητας. Η περίοδος ακμής της πόλης ανάγεται στη μινωική εποχή (2000-1350 π.Χ.), κατά την οποία αποτελεί το βασικότερο και πολυπληθέστερο κέντρο της Κρήτης.

Το λαμπρό μινωικό ανάκτορο είναι αναμφίβολα, το πιο εντυπωσιακό εύρημα της αρχαίας πόλης, το οποίο κτίστηκε σε δύο φάσεις, το 1900 π.Χ. και το 1700-1450 π.Χ. και έχει έκταση 22.000 τ.μ. Από τη νότια είσοδο, όπου βρίσκεται αντίγραφο της περίφημης τοιχογραφίας του **«Πρίγκιπα με τα κρίνα»** (η πρωτότυπη εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου), ξεκινούν οι τρεις πτέρυγες. Στη δυτική, βρίσκεται **η αίθουσα του θρόνου με προθάλαμο και κυρίως αίθουσα**, όπου βρέθηκε ο αρχικός πέτρινος θρόνος και το τριμερές Ιερό με κρύπτες, αποθήκες και θησαυροφυλάκια. Στην ανατολική, τα βασιλικά διαμερίσματα, **η αίθουσα των διπλών πελέκεων** (έλαβε το όνομά της από τα λατρευτικά σύμβολα που βρέθηκαν χαραγμένα στους τοίχους), το **μέγαρο της βασίλισσας με τις τοιχογραφίες των δελφινιών** (οι πρωτότυπες εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου), οι χώροι των εργαστηρίων, με σημαντικότερο το εργαστήριο του λιθοξόου, και οι αποθήκες.

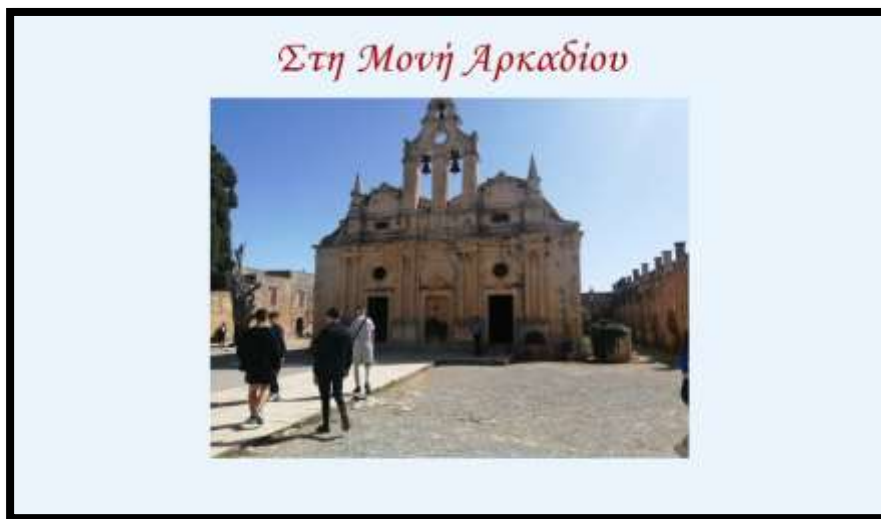
Στη βόρεια είσοδο βρίσκεται το τελωνείο, με κίονες και πεσσούς. Έξω από το ανάκτορο, βορειοδυτικά βρίσκεται η δεξαμενή καθαρμών, το θέατρο με ορθογώνια διαγώνια σκηνή και βαθμιδωτά καθίσματα και η βασιλική οδός που οδηγεί στο μικρό ανάκτορο, που αποτελείται από πρότυλο με κίονες, πλακόστρωτη αυλή, πολύθυρο, δεξαμενή καθαρμών και υπόγεια κρύπτη.

Πολιτισμός

Οι πρώτες συστηματικές ανασκαφές στην περιοχή έγιναν το 1878 από τον αρχαιολάτρη **Ηρακλειώτη Μίνωα Καλοκαιρινό**, ο οποίος ανέσκαψε τμήμα των δυτικών αποθηκών και έφερε στο φως πολλούς μεγάλους πίθους. Η τύχη όμως επεφύλαξε στον **sir Arthur Evans** την τιμή της ανακάλυψης του ανακτόρου, μεγάλου τμήματος της μινωικής πόλης και των νεκροταφείων (1900-1931).

Μέσα από τα μάτια μας:

Κυριακή πρωί, πρώτη επίσκεψη μετά από μια αρκετά μεγάλη διαδρομή ήταν η Μονή Αρκαδίου. Ένας τόπος μαρτυρίου και θυσίας όπου προσκυνήσαμε στον Ιερό Ναό Αγ. Κων/νου και Ελένης, περιηγηθήκαμε στον χώρο της ανατίναξης, στις μοναστηριακές τραπεζαρίες με τα εντυπωσιακά σκεύη μαγειρικής μιας άλλης εποχής και στα ανεκτίμητα εκθέματα του μουσείου της Μονής. Εντύπωση μας έκανε το δέντρο όπου σώζονται τα βόλια από την επίθεση των Τούρκων, αλλά και η ιστορία για τη θαυματουργική σωτηρία ενός μικρού παιδιού που εκτινάχτηκε στο δέντρο αυτό και διασώθηκε!

Πες το με μια μαντινάδα:

«Η λεβεντιά θέλει ψυχή, και η ζωή αγώνα, Ή πολεμάς για να σωθείς ή ψάχνεις για κρυψώνα»

ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ – Η ΜΕΓΑΛΗ ΘΥΣΙΑ

Μια από τις λαμπρότερες και ενδοξότερες σελίδες της νεότερης ελληνικής ιστορίας, είναι το ολοκαύτωμα της Μονής Αρκαδίου της Κρήτης, στις 9 Νοεμβρίου 1866. Η Μονή και η ανατίναξη των πολιορκημένων σ' αυτή, έγιναν σύμβολα ηρωισμού και αυτοθυσίας και προκάλεσαν μεγάλη εντύπωση σε Ευρώπη και Αμερική, ενισχύοντας το φιλελληνικό ρεύμα. Δεν είναι γνωστό πότε ακριβώς χτίστηκε η μονή, πιθανότατα όμως ιδρύθηκε μεταξύ 961 και 1204 ή στα πρώτα χρόνια της Βενετοκρατίας (12ος αι.). Ιδρυτής της θεωρείται κάποιος μοναχός Αρκάδιος.

Στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα, γνώρισε μεγάλη ακμή, όμως μετά την άλωση της Κρήτης από τους Τούρκους (1669), δοκιμάστηκε σκληρά.

Γύρω στο 1730, είχε αποκτήσει ξανά την παλιά του αίγλη και σύμφωνα με την έκθεση του Γάλλου πρόξενου στο Ηράκλειο, θύμιζε «την αρχοντιά των μοναστηριών της Γαλλίας» και είχε εκατό μοναχούς. Το 1822, εξοντώθηκε στο Αρκάδι ο περιβόητος επιδρομέας Γετιμαλής με τους άντρες του που είχαν εγκατασταθεί σ' αυτό για να επιτηρούν την περιοχή.

Η επανάσταση του 1866 στην Κρήτη

Το 1861, διορίστηκε στην Κρήτη ως διοικητής, ο Ισμαήλ πασάς, εξισλαμισμένος Έλληνας, που είχε διατελέσει προηγούμενος υπουργούς Εμπορίου της Υψηλής Πύλης. Η κατάσταση στο νησί επιδεινώθηκε και οι Κρητικοί έβλεπαν ότι δεν μπορούσαν να ελπίζουν στη βελτίωση των συνθηκών που επικρατούσαν, **παρά μόνο με επανάσταση.**

Στις 14 Μαΐου 1866, περίπου **εκατό πληρεξούσιοι** από διάφορες περιοχές της Κρήτης συγκεντρώθηκαν κοντά στα Χανιά και συνέταξαν αναφορά προς τον σουλτάνο, από τον οποίο ζητούσαν βελτίωση του φορολογικού συστήματος, σεβασμό της χριστιανικής θρησκείας, αναγνώριση του δικαιώματος του πληθυσμού να εκλέγει ελεύθερα τους δημογέροντες και τη λήψη μέτρων για την οικονομική ανάπτυξη της Κρήτης.

Επίσης, έστειλαν μυστικό υπόμνημα προς τους μονάρχες της Μ. Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας και τους **καλούσαν να ενεργήσουν για ενωθεί η Κρήτη με την Ελλάδα** ή τουλάχιστον να μεσολαβήσουν να χορηγηθεί στο νησί «πολιτικός οργανισμός» που θα αντιμετώπιζε τα προβλήματα του λαού.

Ανάμεσα στους Κρητικούς που συγκεντρώθηκαν, ήταν **και ο ηγούμενος της Μονής Αρκαδίου Γαβριήλ Μαρινάκης**, από τους πρωτεργάτες της Επανάστασης, ενώ το Αρκάδι είχε γίνει κέντρο της επαναστατικής κίνησης της περιοχής.

Ο Ισμαήλ πασάς, όταν διαπίστωσε ότι οι διαταγές του για τη διάλυση της επαναστατικής επιτροπής που βρισκόταν στη Μονή Αρκαδίου δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, έστειλε στις 29 Ιουλίου στρατιωτική δύναμη από το Ρέθυμνο .

Η Πύλη εν τω μεταξύ, για να καταπνίξει την επανάσταση στην Κρήτη, έστειλε στη μεγαλόνησο τον Μουσταφά Ναϊλή πασά, που είχε το προσωνύμιο «Γκιριτλής» (Κρητικός), επειδή

Μέσα από τα μάτια μας:

... Εντύπωση μας έκαναν επίσης στον χώρο το οστεοφυλάκειο με τα πολλά κρανία των ηρώων της μεγάλης αυτής θυσίας.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Δεντρό 'ναι η παράδοση θγάνει ανθούς και κλώνους, και αν το ξετρέχομαι σωστά θα αντέξει χίλιους χρόνους»

(συνέχεια)

είχε πάρει μέρος και στην κατάπνιξη της Επανάστασης στην Κρήτη το 1821. Ο Μουσταφά, αφού έφτασε στην Κρήτη στις 30 Αυγούστου, προσπάθησε να πείσει τους επαναστάτες να εγκαταλείψουν τον αγώνα. Όταν όμως είδε ότι αυτό δεν ήταν εφικτό, έθεσε σε εφαρμογή τα στρατιωτικά του σχέδια.

Στις 24 Αυγούστου, οι επαναστάτες είχαν πετύχει μεγάλη νίκη στις Βρύσες του Αποκόρωνα. Το αξιοσημείωτο είναι, ότι οι Τούρκοι ήταν ενισχυμένοι και από αιγυπτιακές δυνάμεις. Στις 22 Σεπτεμβρίου 1866 ο τουρκοαιγυπτιακός στρατός στο νησί, έφτανε τις 42.000 – 45.000, από τους οποίους οι 15.000 ήταν Αιγύπτιοι. Επιπλέον, είχαν στρατολογηθεί 8.000 – 10.000 άτακτοι Τουρκοκρητικοί, ενώ μεγάλος ήταν ο αριθμός των πυροβόλων και των πολεμικών πλοίων. Στα μέσα Οκτωβρίου, ο Μουσταφά πέτυχε πύρρειο νίκη εναντίον την επαναστατών στο Βαφέ, καθώς οι επαναστάτες έχασαν, 80 άνδρες (κατ' άλλους είχαν 15 νεκρούς και 12 τραυματίες), ενώ οι Τούρκοι έχασαν 300 – 700 άνδρες.

Στις 21 Οκτωβρίου, οι Σφακιανοί αναγκάστηκαν να δηλώσουν υποταγή στον Μουσταφά. Η άφιξη στην Κρήτη του Π. Κορωναίου, ανανέωσε τις ελπίδες των επαναστατών. Μετά τη μάχη στα Βρύσινα όμως, νότια του Ρεθύμνου στις 20 Οκτωβρίου, στις οποίες οι Τούρκοι επικράτησαν και ο Π. Κορωναίος λίγο έλειψε να συλληφθεί, το ηθικό των Ρεθυμνιωτών κλονίστηκε.

Εισβολή του Μουσταφά στο Ρέθυμνο – Το ολοκαύτωμα του Αρκαδίου

Μετά τη νικηφόρα εκστρατεία του στον Αποκόρωνα, ο Μουσταφά με το μεγαλύτερο μέρος του στρατού του προχώρησε προς το Ρέθυμνο, ενώ ταυτόχρονα οι Τούρκοι είχαν στείλει επιστολή στον ηγούμενο της Μονής Αρκαδίου Γαβριήλ Μαρινάκη, ότι αν δεν υποτασσόταν, θα βάζιζαν με όλες τους τις δυνάμεις εναντίον του μοναστηριού, που είχε γίνει κέντρο των επαναστατών και φιλοξενούσε πολλά γυναικόπαιδα και γέροντες από τα γειτονικά μέρη.

Μέσα στη Μονή, βρίσκονταν 966 άτομα, από τα οποία μπορούσαν να πολεμήσουν μόνο 250. Επικεφαλής των αγωνιστών του Αρκαδίου, ήταν ο ανθυπολοχαγός του ελληνικού στρατού Ιωάννης Δημακόπουλος, που είχε έλθει στην Κρήτη μαζί με άλλους εθελοντές και ο ηγούμενος Γαβριήλ. Στις 6 ή στις 7 Νοεμβρίου 1866, ο Μουσταφά επικεφαλής 15.000 ανδρών (Τούρκων, Αιγυπτίων, Αλβανών και Τουρκοκρητικών), ξεκίνησε την επίθεση εναντίον του Αρκαδίου. Οι πρώτες επιθέσεις αποκρούστηκαν από τους γενναίους υπερασπιστές της Μονής. Το απόγευμα της 8ης Νοεμβρίου, οι Τούρκοι κατέλαβαν τον ανεμόμυλο και τους στάβλους της Μονής, με αποτέλεσμα να σφίξει ο κλοιός γύρω απ' τους αμυνόμενους.

Πριν το ξημέρωμα της επόμενης μέρας, έφτασαν από το Ρέθυμνο πυροβόλα, ανάμεσά τους και η «μπουμπάρδακουτσαχείλα», μήκους 2-2,5 μέτρων και οι Τούρκοι άρχισαν επίμονο πυρ εναντίον της Μονής. Οι Τούρκοι εκείνη τη μέρα, έκαναν τρεις εφόδους. Στη δεύτερη, φαίνεται ότι γκρεμίστηκε από τον βομβαρδισμό η δυτική πύλη. Αμέσως, άγρια στίφη αλαλάζοντα μπήκαν στο προαύλιο του Αρκαδίου, ενώ οι υπερασπιστές της Μονής τους χτυπούσαν

Μέσα από τα μάτια μας:

Δεν θα ξεχάσουμε τη διαδρομή από το Ηράκλειο μέχρι την ορεινή αυτή τοποθεσία, με τους περισσότερους από μας να κοιμούνται και να ρωτάνε πότε φτάνουμε... Φυσικά ένα γλυφιτζούρι γλύκανε τη διαδρομή, αλλά και η μουσική που μας αρέσει...

Πες το με μια μαντινάδα:

«Ο πιο μεγάλος θάνατος δεν είναι να πεθάνεις, είναι να ζεις να μη μπορείς, όνειρα πια να κάνεις»

(συνέχεια)

προξενώντας τους σημαντικές απώλειες. Όσα γυναικόπαιδα γλίτωσαν απ' τη σφαγή, άλλα έτρεχαν προς τα κελιά της ανατολικής πλευράς και άλλα έσπευδαν να ασφαλιστούν στην πυριτιδαποθήκη. Σύντομα όλο το προαύλιο της μονής καλύφθηκε από πτώματα Ελλήνων και Τούρκων, ενώ νέα στίφη πατώντας πάνω στους νεκρούς, έμπαιναν στο μοναστήρι.

Με το σάλπισμα της τρίτης εφόδου, ο Κωνσταντίνος Γιαμπουδάκης (ή σύμφωνα με άλλη εκδοχή ο Εμμανουήλ Σκουλάς) ανατίναξε την πυριτιδαποθήκη της Μονής.

Από τα 966 άτομα που είχαν κλειστεί στο Αρκάδι μόνο 3 ή 4 κατάφεραν να ξεφύγουν, 114 αιχμαλωτίστηκαν ενώ οι υπόλοιποι σκοτώθηκαν. Ο ηγούμενος Γαβριήλ είχε σκοτωθεί πριν την ανατίναξη της πυριτιδαποθήκης ενώ ο Δημακόπουλος και άλλοι εθελοντές που αιχμαλωτίστηκαν, βρήκαν τραγικό θάνατο με λογχισμό. Και οι Τούρκοι όμως είχαν βαρύτατες απώλειες καθώς 1.500 ήταν οι νεκροί και τραυματίες τους, ενώ άλλες πηγές ανεβάζουν τον αριθμό τους στους 3.000. Ο Ν. Σακόπουλος κάνει λόγο για «καδμεία νίκη» των Τούρκων αφού η θυσία στο Αρκάδι ήταν γεγονός «εφάμιλλον άλλων αξιομνημονεύτων επεισοδίων της εθνικής ημών ιστορίας, άξιον να εγείρει τον θαυμασμόν και την συμπάθειαν...».

Ο αντίκτυπος του ολοκαυτώματος σε Ελλάδα και εξωτερικό ήταν τεράστιος και κινητοποίησε σημαντικούς διαπρεπείς Ευρωπαίους όπως ο Γαριβάλδι, ο Τομαζέο και ο Ουγκόνα υμνήσουν τους Κρητικούς και τους αγώνες τους.

Τεράστια ήταν η απήχηση που είχε στην υπόλοιπη Ελλάδα το ολοκαύτωμα του Αρκαδίου. Πύρινα άρθρα υπέρ των Κρητικών και της επανάστασης, άρχισαν να γράφονται παντού. Όταν η είδηση έφτασε στο εξωτερικό υπήρξε γενική κατακραυγή εναντίον της τουρκικής βαρβαρότητας. Ενθουσιώδη ήταν τα άρθρα του ρωσικού τύπου ενώ στη Γαλλία ξύπνησαν μνήμες από το 1821. Στις 18 Δεκεμβρίου 1866, βαρυσήμαντο άρθρο στους «Times» του Λονδίνου το οποίο συσχέτιζε το Μεσολόγγι με το Αρκάδι, συνέχιζε:

«... δεν αμφιβάλλομεν ότι ο Κρητικός αγών θα δρέψει τους καρπούς του φρικαλέου τούτου κατορθώματος... Καίπερ διαρκώς ποθούντες την όσον το δυνατόν επί μακρότερον χρόνον αναβολήν του Ανατολικού ζητήματος πάντες ουχ ήττον ημείς οι εν Αγγλία είμεθα φιλέλληνες μάλλον ή φιλότουρκοι και ουδείς ημών εύχεται να παραταθεί αιωνίως η τουρκική κυριαρχία...».

«Η ηρωική μονή, η δίκην φρουρίου αγωνισαμένη, αποθνήσκει ως ηφάιστειον. Τα Ψαρά δεν είναι επικότερα το Μεσολόγγι δεν ίσταται υψηλότερον».

Πηγές: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, τ. ΙΓ' ,ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ

Μέσα από τα μάτια μας:

Φτάνοντας στα Χανιά κάνουμε μια στάση στην πανοραμική τοποθεσία των Τάφων των Βενιζέλων. Σημαντικές προσωπικότητες της ιστορίας μας, μαθαίνουμε στα βιβλία γι αυτούς και τώρα τους ταυτίζουμε με τον τόπο της Κρήτης. Παραδίπλα στο άγαλμα του ήρωα Καγιαλέ, που έκανε το σώμα του ιστό και απέκρουσε τους εχθρούς, στηθήκαμε για μια ομαδική φωτογραφία που θα μας θυμίζει ότι περάσαμε κι από εδώ!

Πες το με μια μαντινάδα:

«Για μια φορά σαν αετός ήθελα να πετάξω, από τη Στειά ως τα Χανιά την Κρήτη να κοιτάξω.»

ΧΑΝΙΑ: ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΒΕΝΙΖΕΛΩΝ & Ο ΗΡΩΑΣ – ΙΣΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ

Ανατολικά της πόλης των Χανίων και στο δρόμο που οδηγεί για το Ακρωτήριο και το Αεροδρόμιο βρίσκονται οι Τάφοι των Βενιζέλων, πολιτικών που ταυτίζονται με τη πολιτική ιστορία του 20ου αιώνα και των αγώνων για διεθνή αναγνώριση των ελληνικών διεκδικήσεων.

Στην κορυφή του λόφου του Προφήτη Ηλία, σε ένα σημείο με μοναδική θέα προς την πόλη των Χανίων, οι Τάφοι των Βενιζέλων είναι ο τόπος ταφής του Ελευθέριου Βενιζέλου και του γιου του, Σοφοκλή Βενιζέλου.

Το σημείο για τους Τάφους των Βενιζέλων είχε υποδείξει ο ίδιος ο Ελευθέριος Βενιζέλος καθώς βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα από το σπίτι του στη Χαλέπα. Η σορός του μεταφέρθηκε στους Τάφους των Βενιζέλων μετά το θάνατό του στο Παρίσι το 1936 και ακολούθησε το 1965 το χτίσιμο του τάφου του γιου του και πρωθυπουργού της Ελλάδας, Σοφοκλή Βενιζέλου.

Αν επισκεφτείτε τους Τάφους των Βενιζέλων διαβάστε τον επικήδειο που εκφώνησε ο ίδιος ο Ελευθέριος Βενιζέλος σε ομιλία του στη Βουλή το 1932 και που έχει γραφτεί με μεταλλικά γράμματα δίπλα στον τάφο του.

Δίπλα στους Τάφους των Βενιζέλων υπάρχει, επίσης, το πέτρινο άγαλμα της Ελευθερίας που συμβολίζει τους αγώνες των κατοίκων της Κρήτης για την ιδέα της ελευθερίας ενώ στο ίδιο σημείο έχει τοποθετηθεί και το άγαλμα του Σπύρου Καγιαλεδάκη ή Καγιαλέ, ο οποίος έμεινε στην ιστορία όταν στις **9 Φεβρουαρίου 1897 έκανε το κορμί του ιστό για να σηκώσει ψηλά την ελληνική σημαία όταν οι οβίδες των Ιταλών έπεφταν το Ακρωτήριο υποχρεώνοντάς τους να σταματήσουν τον βομβαρδισμό σε αναγνώριση της ηρωικής του πράξης.**

Μέσα από τα μάτια μας:

Φτάνοντας στην παραλιακή περιοχή των Χανίων, το πρώτο πράγμα που αναζητήσαμε ήταν φαγητό! Κι αφού χορτάσαμε την πείνα μας, περιηγηθήκαμε στην πανέμορφη παραλία, προχωρήσαμε στον Φάρο, εντυπωσιαστήκαμε από τα χρώματα και τη γραφικότητα του τοπίου και φωτογραφήσαμε όμορφα μνημεία. Το ραντεβού μας στο συντριβάνι – σήμα κατατεθέν της πόλης και η αναχώρηση ...σιωπηλή.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Ήθελα να μουν αετός στα σύννεφα ν'ανέβω, και από τα επουράνια την Κρήτη να αγναντεύω»

ΧΑΝΙΑ : Ο ΦΑΡΟΣ ΠΟΥ ΣΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Πάνω από 5 αιώνες στέκεται ο φάρος του παλιού λιμανιού των Χανίων. Ο φάρος Χανίων, που έχει γίνει σήμα αναγνώρισης της πόλης σ' όλο τον κόσμο. Η ιστορία του συνδέεται με την ιστορία του λιμανιού. Το 1212 μ.Χ. οι Ενετοί κατέκτησαν όλη την Κρήτη. Τότε αποφάσισαν να οικοδομήσουν μια νέα πόλη πάνω στην αρχαία Κυδωνία (τα σημερινά Χανιά).

Το λιμάνι δεν είναι όλο φυσικό. Αρχίζει να κατασκευάζεται ανάμεσα στο 1320 και 1356 μ.Χ. Το έργο συνεχίστηκε για τα επόμενα 200 χρόνια, οπότε κατασκευάστηκε και ο φάρος, σε διαφορετική μορφή από τη σημερινή. Από το 1645 μέχρι το 1830, στην Κρήτη παρέμεναν Τούρκοι κατακτητές. Αυτοί δεν χρησιμοποιούσαν το λιμάνι των Χανίων, αλλά αυτό της Σούδας. Έτσι, με τα χρόνια ο φάρος καταστράφηκε αφού κανείς δε φρόντιζε για τη συντήρησή του.

Το 1830, οι Άγγλοι έδωσαν την Κρήτη στους Αιγύπτιους. Τότε έγιναν πολλά δημόσια έργα. **Ο φάρος επισκευάστηκε πάνω στην αρχική του βάση. Όμως ο νέος φάρος είναι διαφορετικός από τον παλιό, μοιάζει πιο πολύ με μιναρέ.** Έχει εσωτερική σκάλα που οδηγεί σε μπαλκόνι με γυάλινο πυργίσκο. Έρευνες που έγιναν τον τελευταίο καιρό για την αντικατάσταση του φάρου, έδειξαν ότι η βάση του φάρου, που είναι Ενετική, χωρίζεται από τον υπόλοιπο φάρο με ξύλινη σχάρα.

Ο χανιώτικος φάρος λειτούργησε το 1933 ως φανός λιμένος «ερυθρός σταθερός», αλλά το 1941 το φωτιστικό του μηχανήμα καταστράφηκε από τους Γερμανούς. Αποκαταστάθηκε αργότερα και ο φάρος επαναλειτούργησε το 1945. Το 1962, το φορτηγό πλοίο «Άφοβος» προσέκρουσε στη βορειοδυτική γωνία της βάσης του φάρου, που τμήμα της είχε ήδη καταρρεύσει, με αποτέλεσμα να αποκολληθεί το βόρειο τμήμα της τοιχοποιίας.

Ο φάρος, **το στολίδι και σήμα κατατεθέν της πόλης**, έχει ύψος 21 μ., με ύψος εστίας από την επιφάνεια της θάλασσας 26 μέτρα, και το φως του φτάνει σε απόσταση 7 μιλίων. Είναι ο παλαιότερος που σώζεται μέχρι σήμερα, όχι μόνο των ελληνικών παραλίων αλλά και της Μεσογείου, κι ένας από τους παλαιότερους στον κόσμο.

Μέσα από τα μάτια μας:

Η απογευματινή άφιξη στο Ρέθυμνο, δεν μας έδωσε την ευκαιρία να ανεβούμε στην Φορτέτζα που δεσπόζει, ωστόσο θαυμάσαμε τον Φάρο, τα νεώρια που μετατράπηκαν σε μοντέρνα ταβερνάκια και κάναμε βόλτα στα παραδοσιακά δρομάκια με τα τουριστικά μαγαζάκια και τα στοιχεία πολιτισμού των πολλών κατακτητών της περιοχής (Ενετών και Τούρκων). Μια άνετη πόλη, με όμορφη παραλιακή βόλτα, και όλα δίπλα σου. Βέβαια έπαιζε και ο ΠΑΟΚ... Μην ξεχνάμε ότι είμαστε και ποδοσφαιρόφιλοι!

Πες το με μια μαντινάδα:

«Άμα θα δω τον αετό ντουφέκι δεν σηκώνω στο βράχο πάνω κάθομαι και τον εκαμαρώνω»

ΡΕΘΥΜΝΟ: ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΦΟΡΤΕΤΖΑΣ

Το βενετσιάνικο φρούριο της Φορτέτζας είναι κτισμένο πάνω στο λόφο του Παλαιοκάστρου, στα δυτικά της σημερινής πόλης, όπου υπήρχε η ακρόπολη της αρχαίας πόλης της Ρίθυμνας και το ιερό της Ροκκαίας Αρτέμιδος.

Το φρούριο της Φορτέτζας κατασκευάστηκε μεταξύ 1573-1580 από τους Βενετούς, προκειμένου να προστατεύσει τους κατοίκους από την Τουρκική απειλή. Έχει αστερόμορφο σχήμα, τρεις πύλες και έξι προμαχώνες. Επιλέχθηκε ο λόφος Παλαιοκάστρο, που έχει απέραντη θέα και από στεριά και από θάλασσα. Το συνολικό μήκος του είναι 1307 μ. και περιλαμβάνει τέσσερις προμαχώνες και τρεις αιχμές. Για την ολοκλήρωσή του χρειάστηκαν 76800 αγγαρείες των κατοίκων όλου του νομού και κατασκευάστηκε από κανονικές ορθογωνικές πέτρες από τον πρωτομάστορα Γ. Σκορδίλη. Στο κέντρο ο ναός του S. Nicolo μετατράπηκε στο Τζαμί του Σουλτάν Ιμπραήμ Χάν. Υπήρχε το οίκημα του Διοικητή, του Συμβούλου, χώροι στρατωνισμού και σταυλισμού, αποθήκες πυρομαχικών, δεξαμενή ύδρευσης και κατοικίες που καταστάφηκαν μεταγενέστερα.

Το κάστρο της Φορτέτζας, όποιος το επισκέπτεται βλέπει την κεντρική πύλη ανάμεσα στους προμαχώνες του Αγίου Λουκά και του Αγίου Νικολάου που ήταν οι προστάτες της και αποτελείται από μια μεγάλη στοά που περνάει ανάμεσα στα τείχη, αρκετά ψηλή για να επιτρέπει την κίνηση των στρατιωτών, των βαγονιών και των πυροβόλων. ενώ στην εξωτερική πλευρά υπήρχε το έμβλημα της Βενετίας (το λιοντάρι του Αγίου Μάρκου).

Μέσα από τα μάτια μας:

Περπατώντας στα δρομάκια του Ρεθύμνου, βρήκαμε τη βρύση της νιότης, αλλά την πλατεία με το μνημείο των μακεδονομάχων μαχητών της ελευθερίας, όπως και το τζαμί που έχει απομείνει να θυμίζει την μακρά περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Σου το 'χα πει στο Ρέθυμνο θα σου το πω και τώρα, ο ήλιος πάντα φαίνεται μετά από κάθε μπόρα»

Η ΚΡΗΝΗ ΡΙΜΟΝΤΙ ΑΛΛΙΩΣ «ΒΡΥΣΑΚΙΑ»

Για τους ντόπιους, αποτελείται από τρεις γούρνες στις οποίες τρέχει νερό από τρεις κρουνοούς σε σχήμα λεοντοκεφαλής. Τρεις ραβδωτοί κίονες που επιστέφονται από κορινθιακά κιονόκρανα στηρίζουν επιστήλιο με λατινική επιγραφή. Πάνω από τους κίονες διακρίνονται οι λέξεις LIBERALITATIS και FONTES. Ο θόλος, ένα τμήμα του οποίου σώζεται και σήμερα, αποτελεί μεταγενέστερη προσθήκη κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, αφού τότε οι κρήνες προτιμούνταν να είναι σε στεγασμένους χώρους.

Κατά την διάρκεια των έργων υποδομής, αποκαλύφθηκε ο αγωγός που έφερνε το νερό στην Κρήνη Ριμόντι. Πρόκειται για ένα λίθινο σπονδυλωτό αγωγό, που σύμφωνα και με τα ενετικά σχεδιαγράμματα του 17ου αιώνα, έχει κατεύθυνση από τον λόφο Ευλιγιά, νότια της πόλης, όπου βρίσκεται η πηγή προς την κρήνη.

Ο μύθος λέει ότι όποιος πει νερό από την Κρήνη Ριμόντι θα μείνει για πάντα νέος...

Μέσα από τα μάτια μας:

Στο Ηράκλειο μας εμπιστεύτηκαν να περπατήσουμε στα μαγαζιά, στα γραφικά δρομάκια και στα αξιοθέατα του πεζόδρομου. Η Κρήνη των λιονταριών, ήταν το σημείο συνάντησης και τα αξιοθέατα γύρω από αυτήν, ενδιαφέροντα και εντυπωσιακά: το Δημαρχείο(η Loggia), η Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηρακλείου, Η Βασιλική του Αγίου Μάρκου που είναι πλέον Δημοτική Πινακοθήκη, αλλά κυρίως τα περιποιημένα πλακόστρωτα και η υπέροχη βόλτα στα μαγαζιά, θα μας μείνει αξέχαστη.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Δεν είν' τα μάτια ποταμός ή θρύση για να τρέχε, το κάθε δάκρυ που θωρείς το νόημά του έχει»

ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Η ΚΡΗΝΗ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ

Η Κρήνη του Μοροζίνι (γνωστή ως Κρήνη των Λεόντων) είναι ένα από τα ωραιότερα Ενετικά μνημεία του Χάνδακα, στην οποία έφτανε νερό από το Γιούχτα, μέσω του γιγάντιου υδραγωγείου του Μοροζίνι, μήκους 15χλμ. Η κρήνη παίρνει το όνομά της από τον Ενετό Γενικό Προβλεπτή της Κρήτης Francesco Morozini, κατά τη θητεία του οποίου κατασκευάστηκε το μεγάλο αυτό έργο που ξεδίψασε το Μεγάλο Κάστρο (Ηράκλειο). Εγκαινιάστηκε στις 25 Απριλίου 1628, δηλαδή την εορτή του προστάτη των Ενετών, Αγίου Μάρκου και τότε κόπηκε και αναμνηστικό μετάλλιο.

Η δεξαμενή έχει οκτάλοβο σχήμα για να μπορούν περισσότεροι άνθρωποι να παίρνουν νερό ταυτόχρονα. Διακοσμείται με ανάγλυφες παραστάσεις από την Ελληνική μυθολογία, κυρίως θαλάσσιες μορφές, όπως τρίτωνες και δελφίνια, καθώς και διάφορα οικόσημα των Ενετών. Πάνω από τη δεξαμενή υψώνονται τέσσερα λιοντάρια, από τα στόματα των οποίων ρέει το νερό. Στην κορυφή της κρήνης δέσποζε ένα μεγάλο άγαλμα του Ποσειδώνα, το οποίο, όμως κατέρρευσε, πιθανώς από σεισμό ή από τους Οθωμανούς που κατέστρεφαν τα αγάλματα.

Το 1847 οι Τούρκοι άλλαξαν τη μορφή της κρήνης προσθέτοντας μαρμάρινες κολόνες και επιγραφή που έγραφε «Συντριβάνι Αμπντούλ Μετζζίτ». Επίσης τρύπησαν τους λοβούς και τοποθέτησαν βρύσες, καταστρέφοντας τις ανάγλυφες παραστάσεις.

Μέσα από τα μάτια μας:

Φυσικά σε μια από τις βόλτες μας στο Ηράκλειο, δεν παραλείψαμε να αγοράσουμε τα αναμνηστικά δώρα μας για όσους αγαπάμε, καθώς οι επιλογές ήταν άπειρες. Οι παρέες μας ξεχύθηκαν στα στενά και η συνάντηση στο σιντριβάνι με τα λιοντάρια έγινε με απόλυτη συνέπεια.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Σε όλο το Ηράκλειο σαν κουζουλός ρωτάω, αν έχει δει ποτέ κανείς εκείνη π' αγαπάω»

(συνέχεια)

ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Λότζια (Loggia) ονομάζεται το κτίριο που σήμερα στεγάζεται το δημαρχείο του δήμου Ηρακλείου. Βρίσκεται επί της 25ης Αυγούστου λίγο βορειότερα από τη πλατεία των Λιονταριών στο κέντρο της πόλης του Ηρακλείου. Την εποχή της Ενετοκρατίας, το κτήριο ήταν χώρος συγκέντρωσης ευγενών και αρχόντων όπου συζητούσαν για διάφορα θέματα οικονομικά, εμπορικά, πολιτικά που απασχολούσαν την πόλη.

Μέσα από τα μάτια μας:

Μέσα από το λεωφορείο, καθώς τα πόδια μας δεν «αντέχουν», αλλά κι ο χρόνος δεν μας φτάνει, είδαμε τα εντυπωσιακά κάστρα, περάσαμε από πύλες, είδαμε τον τάφο του Καζαντζάκη, το μουσείο Φυσικής Ιστορίας, και τα εντυπωσιακά νεώρια που οι Ενετοί έχτισαν για να προφυλάσσουν τα καράβια τους. Όλα πανέμορφα... Μακάρι να ξανάρθουμε!

Πες το με μια μαντινάδα:

«Κρήτη μου όμορφο νησί, Κρήτη και πάλι Κρήτη, με την πανέμορφη κορφή του γέρου Ψηλορείτη»

(συνέχεια)

ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Στο λιμάνι του δεσπόζει σήμερα το **ενετικό Φρούριο**, γνωστό με το όνομα "Κούλες" που σημαίνει φρούριο στη θάλασσα (Rossa a Mare ή Castello a Mare). Το κάστρο χτίστηκε για να προστατεύει από επιθέσεις. Ο όγκος του, στιβαρός και κομψός, ορίζει την είσοδο του παλιού λιμανιού του Χάνδακα και κάλυπτε επιφάνεια 3.600 τ.μ. Η ανέγερσή του κράτησε 17 χρόνια απ' το 1523 ως το 1540, και απαιτήσε τεράστια χρηματικά ποσά, που καλύφθηκαν απ' το ταμείο του Βασιλείου της Κρήτης, το κεντρικό θησαυροφυλάκιο της Βενετίας και από τη συνεισφορά ιδιωτών. Μετά την κατάληψη Κρήτης από τους Τούρκους, το 1669, ο Κούλες χρησιμοποιήθηκε από τους νέους δυνάστες του κρητικού λαού, αφού πρώτα το επισκεύασαν από τις καταστροφές που είχε υποστεί εξαιτίας των βομβαρδισμών από αυτούς, έκτισαν επάλξεις και σκοπιές. Στους σκοτεινούς και υγρούς χώρους του βασανίσθηκαν και φυλακίσθηκαν κρητικοί επαναστάτες.

Νεώρια Τα νεώρια αποτελούνται από μεγάλους επιμήκεις θολοσκεπείς χώρους που μπορούν να στεγάσουν γαλέρες προκειμένου να φυλαχτούν, να επισκευαστούν ή ακόμη και να κατασκευαστούν εξ αρχής. Κάθε ένας από τους θόλους των νεωρίων προοριζόταν για μια γαλέρα. Τρία συγκροτήματα νεωρίων κτίζονται σε διαφορετικές χρονολογικές περιόδους. Ήταν 19 στον αριθμό και κατεδαφίστηκε μέρος για να γίνει δρόμος παραλιακός.

Μέσα από τα μάτια μας:

Οι Κρητικοί καλλιτέχνες με καταγωγή από την Κρήτη, μας συντροφεύουν πάντοτε στις μουσικές εκδηλώσεις. Εδώ, αφού διασκεδάσαμε στην ταβέρνα του ΒΑΡΔΗ, με το πλούσιο φαγητό και τις μουσικές επιλογές των μουσικών της ορχήστρας, θα θυμόμαστε όλους να γινόμαστε μια παρέα, να χορεύουμε κυκλικά γύρω από τα τραπέζια, και να θαυμάζουμε τις «ζεϊμπεκιές» και τα χασαποσέρβικα, πιασμένοι χέρι-χέρι. Υπέροχη διασκέδαση.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Να ζήσουνε οι Κρητικοί, να ζήσει η μάνα Κρήτη, κι αυτοί που μέσα στην καρδιά πάντα έχουνε την Κρήτη.»

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ- ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Πρόσωπα της τέχνης, της δημιουργίας και της απήχησης στις ψυχές του λαού που προέρχονται από την Κρήτη. Το έργο τους ανεξάντλητο, τα ονόματα βαριά και εμβληματικά για την Κρήτη και η αναγνώρισή τους παγκόσμια, για τον καθένα στο είδος τους.

Εμείς απολαμβάνουμε την τέχνη , μέσα από από την ακρόαση των δημιουργημάτων τους, αλλά αναγνωρίζουμε ότι αποτελούν σημαντικές ψηφίδες της μουσικής μας παράδοσης, ως Έλληνες. Δημιουργούμε ακουστικό αισθητήριο και διασκεδάζουμε με ποιοτικό ελληνικό τραγούδι στην ταβέρνα του «Βαρδή», μια μουσική ταβέρνα που μας ένωσε σε μια παρέα και κατάφερε να αναδείξει τα μουσικά, χορευτικά και φωνητικά ταλέντα της παρέας μας. Ξεκινώντας φυσικά από τη Διευθύντρια, τις καθηγήτριες και τους μοναδικούς χορευτές-μαθητές που εκφράστηκαν αυθόρμητα και φυσικά...πήραν ΒΑΘΜΟ: ΑΡΙΣΤΑ!!!

Μέσα από τα μάτια μας:

Στον σημαντικό αυτό Δήμο Αρχάνων, επισκεφτήκαμε το Περιβαλλοντικό Κέντρο όπου άλλοι παρακολούθησαν το αντίστοιχο περιβαλλοντικό πρόγραμμα, κι άλλοι πήραν συνεντεύξεις από ηλικιωμένους κατοίκους του χωριού, αφού τους ανακάλυψαν στην πλατεία, σε κάποιο παραδοσιακό καφενείο. Δόθηκε η ευκαιρία να έχουμε αυτή την αυθεντική επαφή με τους ντόπιους, να ακούσουμε την ντοπιολαλιά και να κρατήσουμε ανεξίτηλες μνήμες από τους αυθεντικούς Έλληνες της Κρήτης. Ένα ταβλάκι στο παραδοσιακό καφενείο... επιβάλλεται.

Απ' την άλλη, το κυνήγι του κρυμμένου θησαυρού των Αρχάνων, ένα παιχνίδι που σχεδιάστηκε από το περιβαλλοντικό κέντρο του τόπου, μας οδήγησε στην ενδιαφέρουσα γνώση για τη διαχρονική παρουσία ανθρώπινων οικισμών στην περιοχή, εδώ και 6000 χρόνια, χωρίς διακοπή.

Η επίσκεψη στο αρχαιολογικό και λαογραφικό (αν κι απ' έξω) μουσείο, αλλά και τα υπολείμματα ανακτόρου στον Τουρκομαχαλά, θα μας μείνει αξέχαστη.

Περισσότερο όμως τα χρώματα και οι ζωγραφιές σε κάθε τοίχο, παράθυρο ή πόρτα του χωριού.

Θα θυμόμαστε επίσης το πρόσωπο του Δία (σε πλάγιο προφίλ), όταν ατενίσουμε την οροσειρά του όρους Γιούχτα.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Θε μου και να με κάνανε του κόσμου κυβερνήτη, πρωτεύουσα θα έκανα απανταχού την Κρήτη»

ΑΡΧΑΝΕΣ

ΕΝΑΣ ΑΡΧΑΙΟΣ ΤΟΠΟΣ ΓΕΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΧΡΩΜΑ ΑΡΧΟΝΤΙΚΑ, ΟΜΟΡΦΑ ΣΟΚΑΚΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ.

«Σ' έναν τέτοιο τόπο θα θέλαμε να ζούμε». Αυτή είναι η πιο συχνή φράση που λένε όσοι επισκέπτονται αυτό το πανέμορφο χωριό του νομού Ηρακλείου. Ενας οικισμός-πρότυπο, ο οποίος συνομιλεί με το μέλλον ενώ κρατάει γερούς τους δεσμούς του με το παρελθόν.

Πανέμορφες γειτονιές με καλοσυντηρημένα σπίτια, βαμμένα πολύχρωμα με τολμηρά χρώματα, ολάνθιστα πεζούλια και ατμοσφαιρικές περικόλιστα αυλές, διαμορφώνουν ένα μοναδικό σκηνικό. Ρετρό φανοστάτες, μαρμάρινες κρήνες, σκαλισμένα υπέρθυρα, καλογυαλισμένα ρόπτρα. Όλα μαρτυρούν μια κοινότητα μερακλίδικη και προκομμένη, που αγαπάει τον τόπο της και τον κρατάει ζωντανό. Οι Αρχάνες είναι ένας από τους λίγους οικισμούς στην Ελλάδα που έχει υπογειοποιημένα καλώδια ρεύματος και έχει πάρει σειρά διακρίσεων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ως πρότυπος παραδοσιακός οικισμός.

Σε υψόμετρο 380 μέτρων, σε μια κλειστή κοιλάδα που τη διατρέχει ο χείμαρρος Καίρατος, ανάμεσα σε κατάφυτους αμπελώνες και ελαιώνες, ο οικισμός των Αρχανών έχει μακρά ιστορία και πανέμορφους αρχαιολογικούς χώρους να τη διηγηθούν. Ήδη οι αρχαίοι Μινωίτες αντιλήφθηκαν τη μοναδικότητα του τόπου και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή. Η μινωική νεκρόπολη στο Φουρνί μάς δίνει πολύτιμες πληροφορίες για την οργάνωση της ζωής την εποχή

της περίφημης «ραχμινόισα». Σύντομα ένα ανακτορικό συγκρότημα οικοδομείται, στη σημερινή γειτονιά που φέρει το όνομα Τουρκογειτονιά, ενώ σπουδαίες πληροφορίες για τις λατρευτικές συνήθειες των κατοίκων έχουμε από τα ιερά που εντοπίστηκαν στην κορυφή του Γιούχτα και την Ανεμοσπηλιά.

Στην κλασική περίοδο έχουμε την πρώτη μαρτυρία του ονόματος Αρχάνες και γνωρίζουμε ότι κατά τη ρωμαϊκή περίοδο ο οικισμός άνηκε στην περιοχή της Κνωσού. Η κρήνη Μοροζίνι δείχνει ότι οι Αρχάνες δεν άφησαν ασυγκίνητους τους Ενετούς του νησιού, ενώ οι Οθωμανοί που ακολούθησαν, έκαναν τον οικισμό έδρα Τούρκων αξιωματούχων.

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχανών, στο κτίριο που στέγαζε παλιά το δημοτικό σχολείο του οικισμού, σήμερα φυλάσσονται ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή. Ξεχωρίζουν τα πιθάρια για το κρασί, οι κεραμικοί ληνοί για το πάτημα των σταφυλιών και τα δεκάδες αγγεία που σκιαγραφούν την καθημερινότητα σ' ένα μινωικό σπίτι της περιοχής.

Στα χρόνια της Κρητικής Πολιτείας το εμπόριο του εξαιρετικού κρασιού, της σταφίδας και του λαδιού έφερε πλούτο στον οικισμό. Οι Αρχανιώτες, θέλοντας να δηλώσουν την επιθυμία τους για ένωση με την Ελλάδα, χτίζουν αρχοντικά νεοκλασικού ρυθμού, σύμφωνα με την κυρίαρχη αρχιτεκτονική τάση της εποχής στην απελευθερωμένη Ελλάδα. Σήμερα πολυάριθμα από αυτά τα

Μέσα από τα μάτια μας:

Περπατώντας στα δρομάκια μαθαίνουμε από τον κουρέα του παραδοσιακού καφενείου του χωριού, πληροφορίες για το επάγγελμα του, αλλά ζούμε κι έναν αυθεντικό διάλογο Κρητικών που θέλουν να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ξενάγηση. Όμορφη εμπειρία, ανεπανάληπτη.

Στο καφενείο – μουσείο βλέπουμε όλα τα εργαλεία που είναι απαραίτητα για τη δημιουργία ψωμιού και καταλαβαίνουμε την αξία του « γλυκού ψωμιού» που θέλει κόπο και υπομονή για να το γευτεί κανείς.

Πες το με μια μαντινάδα:

***«Την ομορφιά σου Κρήτη μου ανθρώπου νους δεν θάνει, γιατί είσαι η πιο μαγευτική στο κόσμο
απου υπάρχει»***

ΑΡΧΑΝΕΣ- κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (συνέχεια)

αρχοντικά ομορφαίνουν τον τόπο και δίπλα σε παραδοσιακά κρητικά σπίτια διηγούνται μοναδικές αρχιτεκτονικές ιστορίες.

Εκτός από τις κατοικίες, πολυάριθμοι ναοί ομορφαίνουν τον τόπο. Στην είσοδο του οικισμού, ο Ενετικός Ναός της Παναγίας Κεράς ή Φανερωμένης είναι από της ομορφότερες εκκλησίες. Το πέτρινο καμπαναριό του, που χτίστηκε το 1857 και το διπλανό ρολόι του 1930 που χτίστηκε με δωρεές Αρχανιωτών από τη Νέα Υόρκη και τη Βοστώνη, συμπληρώνουν την εικόνα.

Στην πλατεία του οικισμού κάτω από πυκνές φυλλωσιές, ταβερνάκια και καφέ υπηρετούν την τοπική γαστρονομία και ευφραίνουν τους επισκέπτες.

Μέσα από τα μάτια μας:

..στους πολύχρωμους δρόμους του Δήμου Αρχάνων είδαμε πολλές ζωγραφιές, έργα σύγχρονης δημιουργίας και φαντασίας.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Κάμε μια βόλτα κι ό,τι δεις του κόσμου να του λείπει, εσέ θα κάμεις θα το βρεις σ'ένα νησί, την Κρήτη.

Μέσα από τα μάτια μας:

...γνωρίσαμε τα εκθέματα του αρχαιολογικού μουσείου, δείγματα συνεχούς πολιτισμού του τόπου.

Μέσα από τα μάτια μας:

Αφού ταξιδέψαμε ανατολικά του Ηρακλείου, έχοντας φτάσει στην τελευταία μας μέρα του ταξιδιού, είδαμε την περιβόητη τουριστική περιοχή της Ελούντας. Από τα εντυπωσιακά όμως τουριστικά αξιοθέατα καταλήξαμε μετά από ένα σύντομο ταξιδάκι με καραβάκι, στη γλυκόπικρη αίσθηση του νησιού Σπιναλόγκα που από ενετικό φρούριο, έγινε τούρκικο κατοικημένο νησί, (επί οθωμανικής αυτοκρατορίας), αλλά και νησί εξορίας για τους λεπρούς των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Μια πικρή ιστορία απομόνωσης, φόβου και τρόμου. Περπατήσαμε στα έρημα δρομάκια, ανάμεσα σε χαλάσματα, σκαρφαλώσαμε στο ψηλότερο σημείο του νησιού κι απολαύσαμε τη θέα από κει ψηλά. Απέραντο γαλάζιο, και μια ακατανόητη αίσθηση συμπίναξης για τη μοναξιά των απομονωμένων κατοίκων μιας άλλης εποχής.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Τα βάσανα τσι μοναξιάς πόνο δε προκαλούνε, όμως οι πόνοι στο κορμί μπροστά σ' αυτούς βουλούνε.»

ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ: ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΛΕΠΡΩΝ

Η **Σπιναλόγκα** είναι μικρό νησί κοντά στην Ελούντα στην Ανατολική Κρήτη. Η Σπιναλόγκα έχει γίνει γνωστή σαν το **νησί των λεπρών**, αφού εδώ απομονώνονταν οι λεπροί από την Κρήτη και την υπόλοιπη Ελλάδα μέχρι το 1957.

Η καίρια θέση της βραχονησίδας Σπιναλόγκα για τον έλεγχο και την προστασία του λιμανιού της Ελούντας δεν θα μπορούσε παρά να σημαδέψει τη Σπιναλόγκα με μία πολυτάραχη ιστορία γεμάτη σκληρές μάχες και πολύ ανθρώπινο πόνο.

Το όνομα Σπιναλόγκα προέκυψε γύρω στο 13ο αιώνα με νονούς τους Ενετούς κατακτητές, οι οποίοι αφού δεν είχαν εξοικείωση με την ελληνική γλώσσα παρέφθειραν (παράφρασαν) το τοπωνύμιο «στην Ολούντα» σε Σπιναλόντε αρχικά (13ος αιώνας) και αργότερα σε Σπιναλόγκα. Μια άλλη ερμηνεία του ονόματος Σπιναλόγκα, το θέλει να έχει προκύψει από το σχήμα της νησίδας που θυμίζει μακρύ αγκάθι (σπίνα=αγκάθι, λόνγκα=μακρύ), μία θεωρία που δεν την ενστερνίζονται πολλοί.

Αρκετά αργότερα το 1957 παρουσιάστηκε ένα άλλο όνομα για τη νησίδα, το όνομα Καλυδών, σαν μια ανεπιτυχής προσπάθεια για να αντικατασταθεί το λατινογενές Σπιναλόγκα με ένα ελληνοπρεπές όνομα. Σημειωτέον ότι η επίσημη ονομασία του νησιού σήμερα είναι "Καλυδώνα" και όχι "Σπιναλόγκα".

Το περιβόητο νησί-αποικία των λεπρών στον όρμο του Αγίου Νικολάου υπήρξε ένα από τα πιο σημαντικά ενετικά κάστρα της Κρήτης. Έχει έκταση 85 στρέμματα και 53 μ. υψόμετρο. Το νησί οχυρώθηκε κατά την αρχαιότητα, το πιθανότερο κατά την ελληνιστική περίοδο, με μεγάλο οχυρωματικό περίβολο.

Πάνω στα ερείπια της αρχαίας οχύρωσης οι Βενετοί οικοδόμησαν ισχυρό φρούριο, που σχεδιάστηκε σύμφωνα με την οχυρωματική πρακτική του προμαχωνικού συστήματος από τον Genese Bressani και τον Latino Orsini. Η στρατηγική σημασία του φρουρίου είναι προφανής: η προστασία του σημαντικού για το θαλάσσιο εμπόριο των Ενετών κόλπου της Ελούντας.

Είναι μάλλον το μοναδικό κάστρο στην Ελλάδα του οποίου η πρόσφατη ιστορία έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τη μεσαιωνική. Η χρήση του νησιού σαν αποικία λεπρών έχει εμπνεύσει τη συγγραφή βιβλίων και την παραγωγή ταινιών και ντοκυμαντέρ.

Μέσα από τα μάτια μας:

Ο σταθμός αυτός του ταξιδιού μας λίγο πριν το τέλος, μας έβαλε σε σκέψεις, πλούτισε τα συναισθήματα, μας έκανε να νιώσουμε πιο κοντά το τέλος και η συγκίνηση πύκνωσε.

Όχι για πολύ, γιατί είχαμε και λίγα παιχνίδια στο λεωφορείο. Ο ύπνος είναι γλυκός, όταν ταξιδεύεις, αλλά και το αίσθημα της νίκης, όταν αναγνωρίζει γρίφους-παροιμίες, ακόμη γλυκύτερος.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Η αγάπη μου παντοτινή για το νησί της Κρήτης, γιατί κρατεί ότι αγαπώ κι 'ναι ιερή η γη της.»

(συνέχεια)

Ιστορία Σπιναλόγκας

Η πρώτη φάση οικοδόμησης του φρουρίου από τους Ενετούς διήρκεσε από το 1579 έως το 1586. Άρχισε να οχυρώνεται όταν οι Τούρκοι είχαν καταλάβει την Κύπρο και οι Ενετοί καταλάβαιναν ότι σε λίγο θα ερχόταν και η σειρά της Κρήτης. Με την οχύρωση του νησιού αυτού οι Ενετοί ήθελαν αφενός να διαφυλάξουν στον κόλπο της Ελούντας τα πλοία τους από τους πειρατές και από τον τουρκικό στόλο, αλλά και να εξασφαλίσουν τις αλυκές της Ελούντας από όπου θα έπαιρναν το αλάτι για την Μεσευρώπη αφού είχαν στερηθεί των παρομοίων της Κύπρου.

Επισκευές και μετατροπές στο φρούριο έγιναν πριν και κατά τη διάρκεια του Κρητικού πολέμου (1645-1669).

Κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας το φρούριο χρησιμοποιήθηκε για στρατιωτικούς σκοπούς. Τα κτίσματα που υπήρχαν στο εσωτερικό του κάλυπταν τις ανάγκες εγκατάστασης της φρουράς. Την περίοδο του κρητικού πολέμου (1645-1669) κατέφυγαν στη Σπιναλόγκα πρόσφυγες και επαναστάτες (χαϊνδες), που έχοντας σαν βάση τη νησίδα παρενοχλούσαν τους Τούρκους. Η δράση τους διήρκεσε όσο οι Ενετοί κατείχαν το φρούριο, αφού με την συνθήκη παράδοσης του Χάνδακα το 1669 η Σπιναλόγκα παρέμεινε στην κυριότητα της Βενετίας. Η Σπιναλόγκα παρέμεινε Ενετική κτήση επί 65 χρόνια μετά την κατάληψη της υπόλοιπης Κρήτης από τους Τούρκους (1649) χάρη στην ισχυρή οχύρωσή της. Σημειωτέον τα άλλα δύο σημεία της Κρήτης όπου συνέβη το ίδιο ήταν η Σούδα και η Γραμβούσα.

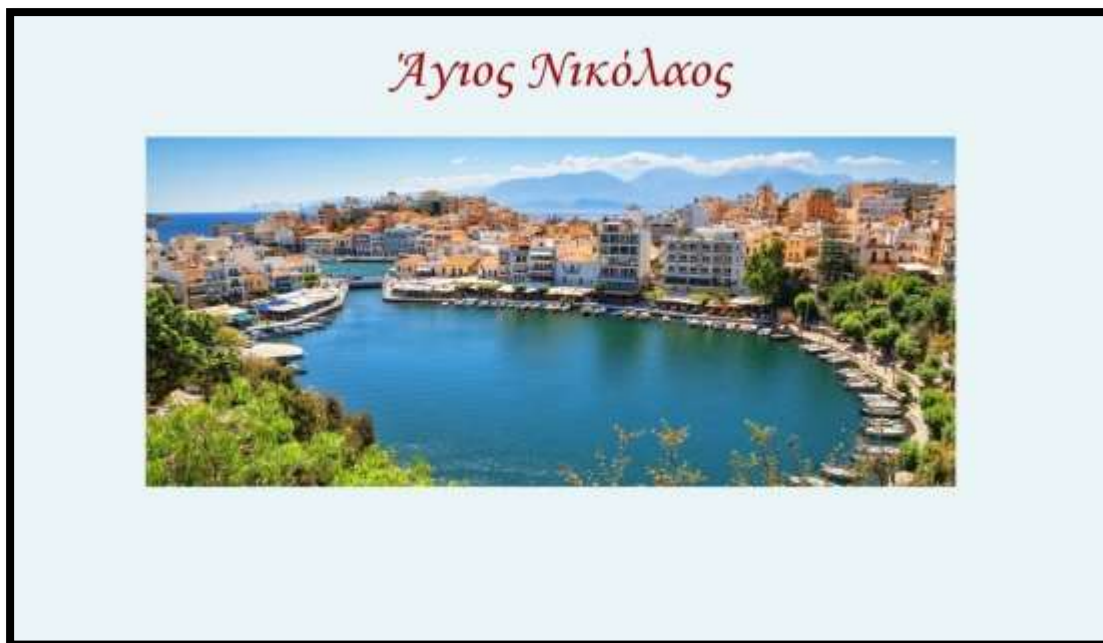
Μετά την κατάληψη του νησιού από τους Τούρκους το 1715 στη Σπιναλόγκα διαμορφώνεται σταδιακά ένας οικισμός αμιγώς οθωμανικός. Κατά τους πρώτους αιώνες της τουρκοκρατίας το φρούριο περιθωριοποιείται και χρησιμοποιείται ως τόπος εξορίας και απομόνωσης. Όμως κατά το τέλος του 19ου αι. τα δεδομένα αλλάζουν. Ο ρόλος του λιμανιού της Σπιναλόγκας αναβαθμίζεται καθώς αποκτά άδεια εξαγωγικού εμπορίου. Κατά τα μέσα του 19ου αι. στη νησίδα συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός κατοίκων, στην πλειονότητά τους έμποροι και ναυτικοί, που επωφελούμενοι από την ασφάλεια του οχυρωμένου οικισμού εκμεταλλεύονται τους εμπορικούς δρόμους της Ανατολικής Μεσογείου.

Η ζωή αυτού του οικισμού διακόπηκε απότομα λόγω των πολιτικών εξελίξεων που διαδραματίστηκαν στην Κρήτη κατά τα τελευταία έτη του 19ου αι. Από το 1897 στο νησί και για ένα έτος περίπου στη Σπιναλόγκα εγκαταστάθηκαν Γαλλικές στρατιωτικές δυνάμεις.

Η Κρητική Πολιτεία το 1903 θέσπισε την απομόνωση των λεπρών και αποφάσισε τη δημιουργία Λεπροκομείου στη Σπιναλόγκα προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα μίας συντονισμένης βοήθειας στους πάσχοντες από τη νόσο του Χάνσεν. Αρχικά συγκεντρώθηκαν εκεί όλοι οι λεπροί της Κρήτης κι αργότερα από όλη την Ελλάδα. Η δύσκολη ζωή των αρρώστων, που διέμειναν στο νησί έως το 1957, σηματοδότησε τον χώρο και το φόρτισε συναισθηματικά καθιστώντας το τόπο μαρτυρίου και ιστορικής μνήμης.

Μέσα από τα μάτια μας:

Στην τελευταία στάση μας πριν την αποχώρηση από το νησί, η «λίμνη» του Αγίου Νικολάου, μας άφησε πανέμορφες εντυπώσεις. Γραφική πόλη, ήσυχη και καλό φαγητό. Δυστυχώς το ταξίδι μας τελειώνει. Μας μοιράζουν τα μικρά αναμνηστικά με τα περισσότερα σημεία του νησιού, (ευχαριστούμε Κατερίνα)κι έχουμε τη γλυκόπικρη γεύση του τέλους...μιας πανέμορφης εμπειρίας.

Πες το με μια μαντινάδα:

«Σταλιά σταλιά τα μάζεψα όλα τα δάκρυά μου, κι έκανα λίμνη κι έπνιξα όλα τα όνειρά μου»

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ-ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΣΜΕΝΗ

Η Βουλισμένη είναι λιμνοθάλασσα που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης του Αγίου Νικολάου Λασιθίου με διάμετρο 137 μέτρα και βάθος 48.8 μέτρα, ή 64 μέτρα κατά άλλες μετρήσεις... Παλιότερα, μέχρι και τα τέλη του 19ου αιώνα, δεν συνδεόταν με την θάλασσα, αλλά το νερό της ήταν γλυκό και λόγω της στασιμότητάς του ήταν βούρκος.

Η λίμνη συνδέεται με το λιμάνι της πόλης με ένα κανάλι που ανοίχθηκε το 1870. Πανοραμική θέα της λίμνης προσφέρεται από το πάρκο που βρίσκεται πάνω από αυτήν. Κάθε χρόνο τα μεσάνυχτα του Πάσχα, η πλειοψηφία του πληθυσμού της πόλης μαζεύεται γύρω από αυτή για να γιορτάσει με πυροτεχνήματα και κροτίδες που ρίχνονται από την τοπική αρχή και τον κόσμο που παρευρίσκεται.

Σύμφωνα με μύθο, η Θεά Αθηνά (ή/και η Άρτεμις) λουζόταν σε αυτήν.

Τοπικός αστικός μύθος αναφέρει ότι η λίμνη δεν έχει πυθμένα. Η άποψη αυτή πιθανόν βασίζεται στο δυσανάλογα μεγάλο της βάθος σε σχέση με την επιφάνειά της ή/και σε διαταραχές στην επιφάνεια ή και την στάθμη του νερού που παρατήρησαν οι κάτοικοι κατά τη διάρκεια του σεισμού της Σαντορίνης το 1956. Για αυτό το λόγο εικάζεται πως υπάρχει γεωλογική σχέση των δύο θέσεων, αλλά δεν υπάρχουν επιστημονικές έρευνες επί του θέματος που να υποστηρίζουν κάτι τέτοιο.

Και η αντίστροφη διαδρομή που μας οδηγεί στο αεροδρόμιο Ηρακλείου με προορισμό τη Θεσσαλονίκη, ξεκίνησε!

Ενυδρείο Κρήτης

(Cretaquarium) ΘΑΛΑΣΣΟΚΟΣΜΟΣ

Ένα από τα μεγαλύτερα ενυδρεία της Μεσογείου με πλούσια συλλογή από θαλάσσια πλάσματα, που παρουσιάζει με τον καλύτερο τρόπο τον κόσμο της Μεσογείου. Το ενυδρείο άνοιξε τις πύλες του το 2005 και βρίσκεται λίγα μόλις χιλιόμετρα έξω από το Ηράκλειο, στις Γούρνες στην πρώην Αμερικάνικη Βάση. Περνώντας μέσα από διαδρόμους με μεγάλες δεξαμενές και χαμηλό φωτισμό, ο επισκέπτης ανακαλύπτει κομμάτια από τον πλούσιο βυθό της Κρήτης και της Μεσογείου με περίπου 200 θαλάσσια είδη στη συλλογή του. Με τη χρήση σύγχρονων μέσων ο επισκέπτης μπορεί να πάρει πληθώρα πληροφοριών

ο Ενυδρείο Κρήτης βρίσκεται στο Ηράκλειο και αποτελεί το επιστέγασμα των προσπάθειών που καταβλήθηκαν τόσο από το πρώην Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας Κρήτης όσο και από τον σημερινό ενιαίο φορέα θαλάσσιας έρευνας της χώρας, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.).

Το CRETAquarium εξειδικεύεται στην παρουσίαση των ειδών και των οικοσυστημάτων της Μεσογείου, μιας θάλασσας με μοναδική βιοποικιλότητα, που γέννησε πανάρχαιους πολιτισμούς και που υποδέχεται κάθε χρόνο εκατομμύρια επισκέπτες από όλον τον κόσμο. Σε 60 ενυδρεία διαφόρων μεγεθών, με συνολικό όγκο 1.700.000 λίτρων θαλασσινού νερού, φιλοξενεί 2.000 άτομα από 200 διαφορετικά είδη της μεσογειακής θάλασσας, αναπαριστώντας με την κατάλληλη σκηνογραφία τους κρητικούς και μεσογειακούς θαλάσσιους βυθούς

ΆΓΙΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Ο ΛΕΠΡΟΣ (με αφορμή την επίσκεψη στη Σπιναλόγκα)

ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΠΡΑ ... ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ , ΛΑΜΠΡΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΜΟΝΗΣ

Ο άγιος Νικηφόρος (κατά κόσμο Νικόλαος Τζανακάκης) γεννήθηκε σ' ένα ορεινό χωριό των Χανίων, στο Σηρικάρι, καστανοχώρι στα δυτικά του Νομού, στη γειτονιά των Κωστογιάννηδων. Οι γονείς του ήταν απλοί και ευλαβείς χωρικοί, οι οποίοι ενώ ακόμη ήταν μικρό παιδί πέθαναν και **τον άφησαν ορφανό**. Έτσι, σε ηλικία 13 ετών, έφυγε από το σπίτι του.

Ο παππούς του που είχε αναλάβει να τον μεγαλώσει, τον πήγε στα Χανιά να εργαστεί εκεί σ' ένα κουρείο . Τότε εμφανίσε και τα πρώτα σημεία της νόσου του Χάνσεν δηλ. την λέπρα. Εκείνη την εποχή, τους λεπρούς τους απομόνωναν **στο νησί Σπιναλόγκα**, διότι η λέπρα ως μεταδοτική αρρώστια αντιμετωπιζονταν με φόβο και αποτροπιασμό. Ο Νικόλαος όταν έγινε 16 ετών και όταν τα σημάδια της νόσου άρχισαν να γίνονται πιο εμφανή, για να αποφύγει τον εγκλεισμό του στην Σπιναλόγκα, έφυγε με κάποιο καράβι για την Αίγυπτο. Εκεί έμενε εργαζόμενος στην Αλεξάνδρεια, πάλι σ' ένα κουρείο, όμως τα σημάδια της νόσου γίνονταν όλο και πιο εμφανή, ιδίως στα χέρια και στο πρόσωπο.

Αργότερα και μετά από πολλές μετακινήσεις, κατέφυγε **στην Χίο το 1914** σε ηλικία 24 ετών, όπου υπήρχε τότε ένα λεπροκομείο, στο οποίο ήταν ιερέυς ο πατήρ Άνθιμος Βαγιανός, ο μετέπειτα Άγιος Άνθιμος. , όπου φυλάσσονταν η θαυματουργός εικόνα της Παναγίας της Υπακοής. Εδώ εκάρη μοναχός με το όνομα Νικηφόρος, ενώ η νόσος προχωρούσε και εξελίσσονταν και ελλείψει καταλλήλων φαρμάκων, επέφερε πολλές και μεγάλες αλλοιώσεις (το φάρμακο βρέθηκε αργότερα το 1947). Υπήρχε μια ιδιαίτερη πνευματική σχέση του Άγιου Άνθιμου με τον μοναχό Νικηφόρο, ο οποίος «ουδέ εν βήμα εμάκρυνεν απ' αυτού», όπως αναφέρει ο πατήρ Θεόκλητος Διονυσιάτης στο βιβλίο του «Ο Άγιος Άνθιμος της Χίου», **προσευχόταν τη νύχτα ώρες ατελείωτες, κάνοντας μετάνοιες αμέτρητες, δεν είχε λογοφέρει με κανένα ούτε χάλασε την καρδιά κάποιου κι ήταν ο κύριος ψάλτης του ναού. Εξ αιτίας της ασθενείας του όμως, σιγά-σιγά έχασε το φως του κι έτσι έψαλλε τα περισσότερα τροπάρια και απήγγειλε τους Αποστόλους από στήθους.**

Το 1957 έκλεισε το Λωβοκομείο της Χίου και τους εναπομείναντες ασθενείς μαζί με τον πατέρα Νικηφόρο τους έστειλαν στον **Αντιλεπρικό Σταθμό Αγίας Βαρβάρας Αθηνών, στο Αιγάλεω**. Την εποχή εκείνη ο πατήρ Νικηφόρος ήταν περίπου 67 ετών. Τα μέλη του και τα μάτια του είχαν τελείως αλλοιωθεί και παραμορφωθεί από την νόσο. Εκεί, στον αντιλεπρικό σταθμό ζούσε και ο πατήρ Ευμένιος, ο οποίος είχε κι αυτός προσβληθεί από την νόσο του Χάνσεν, αλλά με την επιτυχή φαρμακευτική αγωγή θεραπεύτηκε τελείως. Απεφάσισε όμως να μείνει όλο το υπόλοιπο της ζωής του μέσα στον αντιλεπρικό σταθμό κοντά στους συνασθενείς του, τους οποίους φρόντιζε με πολλή αγάπη. Έτσι έγινε και υποτακτικός στον πατέρα Νικηφόρο, στον οποίο πλήθος κόσμου συνέρρεε στο ταπεινό κελάκι του, για να πάρει την ευχή του. «Ενώ ο ίδιος του ήταν κατάκοιτος, με πληγές και πόνους, δεν γόγγυζε αλλά έδειχνε μεγάλη καρτερία». «Είχε το χάρισμα της παρηγοριάς των θλιβομένων. Τα μάτια του ήταν μονίμως ερεθισμένα, η όραση του ελαχίστη, είχε αγκυλώσεις στα χέρια και παράλυση στα κάτω άκρα. Παρ' όλα αυτά ήταν γλυκύτατος, μελίχιος, χαμογελαστός, διηγείτο χαριτωμένα περιστατικά, ήταν ευχάριστος, αξιαγάπητος.» « Το πρόσωπο του, που ήταν φαγωμένο από τα στίγματα της ασθενείας, και τις πληγές, έλαμπε κι έπαιρναν χαρά όσοι τον έβλεπαν. Σε ηλικία 74 ετών, στις 4 Ιανουαρίου του 1964, κοιμήθηκε ο πατήρ Νικηφόρος. Μετά την εκταφή, τα άγια του λείψανα ευωδίαζαν.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΑΝΩΝ

Το ΚΕΠΕΑ Αρχανών – Ρούβα – Γουβών λειτουργεί από τον Δεκέμβριο του 2003 και βρίσκεται στις Επάνω Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης, 15km από το Ηράκλειο, στο παλαιό κτίριο Δίας και τον νέο χώρο του Πολιτιστικού Κέντρου του

Δήμου Αρχανών – Αστερουσίων. Βρίσκεται δίπλα στο βουνό Γιούχτας και κοντά σε αρχαιολογικούς χώρους της μινωικής εποχής. Στον Γιούχτα, με ψηλότερη κορυφή τα 811 μέτρα, έχουν καταγραφεί 360 είδη χλωρίδας από τα οποία 18 είναι ενδημικά της Κρήτης ή της Ελλάδας. Σαράντα περίπου είδη πουλιών έχουν παρατηρηθεί, από τα οποία, πολλά είναι σπάνια ή/και απειλούμενα. Όλη η περιοχή περιλαμβάνεται στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο NATURA 2000 και θεωρείται «Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά» (ΣΠΠ). Προστατεύεται επίσης ως «Αρχαιολογικός Τόπος» και «Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους».

Το ΚΕΠΕΑ Αρχανών είναι δομή του Υπουργείου Παιδείας, ανήκει διοικητικά στην Περιφερειακή Δ/ση Εκπαίδευσης Κρήτης και οι κτιριακές εγκαταστάσεις του στον Δήμο Αρχανών – Αστερουσίων, μετά από δεκαπενταετή σύμβαση με το Υπουργείο Παιδείας. Η χρηματοδότηση γίνεται από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ – ΕΣΠΑ στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «ΚΕΝΤΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΚΠΕ) – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» και από κρατικούς πόρους.

Στελεχώνεται με μόνιμους εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων της Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης, μετά από αξιολόγηση των προσόντων τους. Αυτοί/ές απαρτίζουν την Παιδαγωγική Ομάδα του ΚΕΠΕΑ, η οποία σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές Π/Θμιας και Δ/Θμιας Εκπ/σης και οργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια, δράσεις και ημερίδες για εκπαιδευτικούς σε θέματα εκπαίδευσης για την Αειφορία. Επίσης, παράγει εκπαιδευτικό υλικό με ποικίλες θεματικές ενότητες που σχετίζεται με την ευρύτερη περιοχή εμβέλειάς του και στοχεύει στην προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία.

Μαρκόπουλος Βαγγέλης: το τσιφτετέλι μας με τον Κοντούλη και τον Γιακουμή στην ταβέρνα.

Μπαξεβάνου Κορίνα: η βόλτα στα Χανιά ήταν η καλύτερη

Φλώρα Κατσικά: Οι Κρητικοί έχουν ωραίες μαντινάδες

Γιακουμής Γιάννης: Η ταβέρνα και τα βράδια στο ξενοδοχείο

Κοντογιαννίδου Εύη: Τα ψώνια στα μαγαζιά και το φαγητό

Καραζήση Ξένια: οι μαντινάδες και τα βράδια στο ξενοδοχείο

Γκιάτα Ιωάννα: Βόλτα στα Χανιά

Τσολαρίδου Μικαέλα: Τα βράδια στο ξενοδοχείο και η βόλτα στα Χανιά και οι μαντινάδες

Ματσικόπουλος Βασίλης: Τα βράδια στο ξενοδοχείο. Η βόλτα στα Χανιά, ο χορός στην ταβέρνα και το ενυδρείο.

Ντέκας Θανάσης: ο χορός στην ταβέρνα

Βουλογιάννης Δημήτρης: το Ρέθυμνο ήταν το πιο ωραίο.

Γκίγκας Παναγιώτης: η επίσκεψη στην Μονή Αρκαδίου, στα Χανιά και η έξοδος στην ταβέρνα.

Κάντζιος Σταύρος: Τα Χανιά ήταν τα πιο ωραία από τις πόλεις και η έξοδος στην ταβέρνα ήταν επίσης πολύ ωραία.

Βάιος Βαγγέλης: Τα Χανιά

Κολοβού Έλενα: η παραλία του Ρεθύμνου

Σαλαμός Θανάσης: Ο αρχαιολογικός χώρος της Κνωσού, το λιμάνι των Χανίων, ο χώρος και το φαγητό της ταβέρνας, το ενυδρείο και η βόλτα με το караβάκι προς τη Σπιναλόγκα.

Παπαδόπουλος Άγγελος: το φαγητό και ο χορός στην ταβέρνα.

Τσιώμος Ραφαήλ: η βραδιά στο εστιατόριο

Δεμίρης Αλέξανδρος: Η πολιτεία του Ηρακλείου, η Σπιναλόγκα και τα Χανιά. Αλλά περισσότερο το βράδυ της Δευτέρας στην ταβέρνα.

Γαλανίδου Νένα: Η βόλτα στα Χανιά, Ηράκλειο και οι βραδιές στο ξενοδοχείο.

Γαλάτου Ανδριάννα: Η βόλτα στα Χανιά και τα βράδια στο ξενοδοχείο.

Τελλόγλου Σωτηρία: Μου άρεσαν πολύ τα Χανιά και το Ηράκλειο. Επίσης το βράδυ που πήγαμε στην ταβέρνα αλλά και στο ξενοδοχείο. Υ.Γ. Το νερό δεν πίνεται.

Εκουτσόγλου Αναστασία: Η βόλτα στο Ηράκλειο και τα βράδια στο ξενοδοχείο .

Γεωργούλα Αρετή: Η βόλτα μας στο κέντρο του Ηρακλείου και η επίσκεψή μας στην ταβέρνα.

Καρακουλάκης Νικόλας: Αρχικά μου άρεσε πάρα πολύ η ξενάγηση που είχαμε όλες αυτές τις ημέρες. Επίσης μου άρεσε πάρα πολύ στα δωμάτια του ξενοδοχείου. Τέλος περισσότερο από όλα μου άρεσε πως όλες αυτές τις ημέρες ήμουν με φίλους μου. Έπειτα μου άρεσε πάρα πολύ όταν πήγαμε σε ταβέρνα για φαί και όλοι μαζί χορέψαμε. Μου άρεσε πολύ η Σπιναλόγκα. Δεν ξέρω γιατί, αλλά η ιδέα ότι κάποτε το νησί χρησιμοποιήθηκε ως νησί καραντίνας, με «μαγεύει».

Αναγνωστοπούλου Νάγια: Αν η πρώτη και η δεύτερη μέρα ήταν βαρετές, ομολογώ ότι οι τελευταίες δύο ήταν ωραίες. Πιο πολύ μου άρεσαν τα Χανιά και η Σπιναλόγκα.

Μ.Χ.Περάσαμε φανταστικά σίγουρα θα μείνει αξέχαστο το ταξίδι, ανυπομονώ για το επόμενο!

Τ. Ν.Αυτό το ταξίδι στην Κρήτη θα μου μείνει αξέχαστο όσα χρόνια κι αν περάσουν . Όλα ήταν τέλεια: οι βόλτες στις πόλεις , τα μνημεία, το εστιατόριο. Το αγαπημένο μου όμως κομμάτι αυτής της εκδρομής είναι ότι αποκτήσαμε καινούργιες εμπειρίες με τους φίλους και τους συμμαθητές μας.

Κ.Μ.Γ. Ήταν μια αξέχαστη εμπειρία ζωής που μας δίδαξε πολλά.

Κ.Ν.Η Κρήτη είναι ένα από τα ομορφότερα νησιά της Ελλάδας ίσως και το πιο ωραίο... κι αυτό το συνειδητοποιήσαμε από αυτό το ταξίδι επισκεπτόμενοι διάφορες περιοχές της.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Α.Σ. Πέρασα καταπληκτικά ελπίζω να πάω και στο μέλλον. Επίσης είναι πάρα πολύ ωραίο αν έχεις τους κατάλληλους φίλους και στο σωστό μέρος . Η Κρήτη είναι τέλεια.

Α. Ζ. Μια μαντινάδα: Χιλιά λογιά οι ομορφιές σε τούτον τον πλανήτη, μα όλες μαζί δεν κάνουνε ένα ψιλάκι Κρήτη.

- ✓ Το Αρκάδι ήταν πολύ ωραίο, όπως επίσης και η Σπιναλόγκα.
- ✓ Τα Χανιά και το Αρκάδι ήταν ωραία.
- ✓ Η εκδρομή μας στην Κρήτη ήταν υπέροχη. Τα τοπία, οι εμπειρίες, οι αναμνήσεις, τα αξιοθέατα και τα παιχνίδια θα μου μείνουν αξέχαστα. Το αγαπημένο μου μέρος ήταν ο Άγιος Νικόλαος επειδή είχε εκείνη την καταπληκτική λίμνη στη μέση.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

1. Ο ΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΠΟΥ ΘΑ ΜΟΥ ΜΕΙΝΕΙ ΑΞΕΧΑΣΤΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ

Τα Χανιά είναι τέλεια!

Τα Χανιά γιατί έχουν πολύ ωραίο τοπίο

Τα Χανιά και το Ρέθυμνο

Στην Κρήτη επισκεφτήκαμε πολλά μέρη. Το μέρος που μου άρεσε περισσότερο ήταν τα Χανιά, διότι έχω ξαναπάει στο παρελθόν.

Τα Χανιά και το όμορφο τοπίο

Ηράκλειο , επειδή εκεί ήταν το ξενοδοχείο

Τα Χανιά είναι τέλεια

2. ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

Ο Ραφαήλ

ΟΡαφαήλ

Ο Ραφαήλ

Ο Ραφαήλ

Οι φίλοι μου

Η Αρετή και η Βασιλική που δεν ξυπνούσαν το πρωί

Εγώ, Κοντούλης, Γιακουμής, Ραφαήλ

3. Ο ΣΤΙΧΟΣ ΠΟΥ ΜΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΟΤΑΝ ΘΥΜΑΜΑΙ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

«Να φάμε για να μην κοιμηθούμε».

«Βγάλτε μου εισιτήριο να φύγω τη Δευτέρα»

«Γκίγκα, να σου πάρω απλά ένα νερό ρε».

4. ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΠΟΥ ΤΑΥΤΙΖΩ ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ

Μπλε

Μαύρο, μπλε

Κίτρινο

Το χρώμα με το οποίο ταυτίζω την Κρήτη είναι το μπλε, διότι οι θάλασσες εκεί είναι καταγάλανες και τόσο καθαρές που μπορείς να διακρίνεις τα πάντα μέσα σε αυτήν!

Κίτρινο, άσπρο

Μπλε για τις θάλασσες

Μπλε γιατί έχει πολύ θάλασσα

Μπλε για τη θάλασσα

5. ΜΕΡΗ ΠΟΥ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΕΠΙΣΚΕΦΤΩ ΞΑΝΑ

Χανιά και το δωμάτιο 103

Τα μέρη που θα ήθελα να ξαναεπισκεφτώ είναι τα Χανιά

Χανιά, Ηράκλειο, Ρέθυμνο

Ηράκλειο

Χανιά

6. ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΑΒΑ ΚΑΛΑ

Τα Κρητικά

Τίποτα

Γιατί δεν ξυπνούσαν τα κορίτσια

Μαντινάδες

7. Ο ΜΥΘΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΘΥΜΑΜΑΙ

Οι ιστορίες των ανθρώπων στα χωριά

8. ΤΟ ΦΑΓΗΤΟ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕ ΠΟΛΥ

Πιτόγυρο στα Χανιά

Το φαγητό στην ταβέρνα

Το φαγητό στα Χανιά

Τα μακαρόνια του ξενοδοχείου την 3^η μέρα

Τοπαγυτό κα το πιτόγυρο στα Χανιά

Ο γύρος στο Ηράκλειο και στα Χανιά

Τίποτα

9. Η ΠΛΑΤΕΙΑ – ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΟΥ «ΤΑ ΣΠΑΕΙ»

Ο Φάρος στα Χανιά

Η Κνωσός

Κανένα

Το συντριβάνι των Λεόντων

Η πλατεία Ρεθύμνου

Σπιναλόγκα (τρομερή Θάλασσα)

10. ΤΙ ΚΕΡΔΙΣΑ

Μια αξέχαστη εμπειρία

Μια αξέχαστη ανάμνηση

Μια αξέχαστη εμπειρία

Εμπειρίες

Αναμνήσεις

Αξέχαστες εμπειρίες

11. ΤΙ ΕΧΑΣΑ

Δύο προπονήσεις

Λεφτά

Λεφτά

Φύλες

Το τοπάκι μου κι ένα lipgloss

Τίποτα

12. ΤΙ ΕΥΧΟΜΑΙ

Να ξαναπάμε

Να ξαναπάω

Να ξαναπάω

Να ξαναπάω

Να ξαναπάω

Να ξαναπάω ΤΩΡΑ!

Να πάμε και του χρόνου 4ημερη

13. ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΑΞΕΧΑΣΤΗ

Κρέπες το βράδυ για να μην κοιμηθούμε

Ένας φίλος μας να κοιμάται

Ο Μαρκόπουλος που κοιόταν

Η Θέα από το αεροπλάνο

Η Αρετή να κοιμάται

Τον φίλο μου να κοιμάται σαν γίδι

Οι κρέπες στις 3 το πρωί

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

14. Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΠΟΥ ΜΟΥ ΕΜΕΙΝΕ

Χαρά

Χαρά Καλοκαιριού

Χαρά

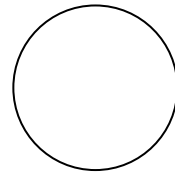
Χαρά και λύπη (επειδή φύγαμε)

15. ΠΟΙΟ ΣΧΗΜΑ ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ 4^{ΗΜΕΡΗ} ΕΚΔΡΟΜΗ

Ι τετραήμερη

Ο κύκλος γιατί κάναμε τον κύκλο της Κρήτης

Ο κύκλος γιατί θέλω να ξαναπάω

Το σχήμα της Κρήτης

...και η επιστροφή μας στη Θεσσαλονίκη

